

Алена Непачаловіч. "Срэбныя плыні. Бацьку, ваеннаму лётчыку І.Б. Непачаловічу, прысвячаецца".

Марыя Барысенка. Нацюрморт.

Кацярына Семечка. 3 серыі "Аблічча жаночкасці".

"Многае ў малым" — так можна назваць выстаўку "Вясна-2015", прысвечаную 70-годдзю Вялікай Перамогі, якая 28 красавіка адкрылася ў мастацкай галерэі "Універсітэт культуры". Галоўная канцэпцыя экспазіцыі — адлюстраванне творчы патэнцыял калектыву выкладчыкаў кафедры народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, якому, дарэчы, сёлета восенню споўніцца 40 гадоў.

Барыс КРЭПАК

Multum in parvo

Наталля Стэльмашонак. Комплект упрыгожанні князцакага каяна.

Уладзімір Гардзеенка. "Безыменная вышыня".

Тамара Васюк. "Гукі цішыні".

Людміла Малахава. 3 трыцікі "Чароўны сад".

Юген Ціханав. "Шчасце ёсць".

Мне было цікава прайсціся па экспазіцыі, паглядзець, чаму могуць навучыць сваіх выхаванцаў супрацоўнікі кафедры, сярод якіх — прафесары, дацэнты, выкладчыкі, вучэбныя майстры. Многія імёны мастакоў, што працуюць у жывапісе, акварэлі, габелене, кераміцы, роспісе па тканіне, аплікацыі саломкай, даўно вядомыя інтэлектуальнаму грамадству па іхніх творах, якія экспанаваліся на розных рэспубліканскіх і замежных выстаўках. Уладзімір Гардзеенка, Уладзімір Рынкевіч, Рыгор Шаўра, Алена Непачаловіч, Тамара Васюк, Яўген Ціханав, Дзмітрый Чарамных, Лідзія Малахава, Людміла Дамнянкова, Наталля Стэльмашонак, Наталля Аждзер — вось толькі некаторыя педагогі, работы якіх асабліва прыцягнулі маю ўвагу сваім прафесіяналізмам і вобразна-пластычнай выразнасцю. А побач — былыя выпускнікі кафедры, цяпер выкладчыкі, Марыя Барысенка, Святлана Матвейчык, Алена Шаціла, вучэбны майстра Кацярына Семечка ды іншыя.

На мой погляд, у "авангардзе" экспазіцыі — габеленавыя творы (пераборнае ткацтва) Алены Непачаловіч, сярод якіх вылучаюцца "Срэбныя плыні. Бацьку, ваеннаму лётчыку Івану Барысавічу Непачаловічу, прысвячаецца", дыптых "Рытмы зямлі", "Патаемнае", "Святочны вечар" (не зусім звычайная для аўтара работа па яркай колеравай насычанасці) і вельмі цікавы габелен "Яж" (па матывах славянскай міфалогіі). Мастачка ў сваёй творчасці выкарыстоўвае ў асноўным шматрамізную і пераборную тэхніку, якая дазваляе дасягаць незвычайнай лёгкасці, зграбнасці ды вытанчанасці тэкстылю з і дапамогай, здавалася б, простых прыродных форм ды арнаментальнага, часам амаль графічнага, малюнка стварае арыгінальныя сучасныя вобразныя структуры. Як распавяла мастачка, ткацтвам яна стала займацца не выпадкова: ейная цётка была таленавітай ткачыхай. Адночы яна падарыла Але карычневае з залатой ніткай пакрывала, якое павесілі над ложкам. Калі дзяўчынка клалася спаць, то ўяўляла,

што над ёй распасціраецца начное неба, усыпанае зоркамі... Вось такія "зоркі" і "прывялі" Алу ў вялікае мастацтва. Творчасць, на яе думку, — гэта, канешне ж, здавальненне, прыемнасць, але ў той жа час і фізічныя пакуты, калі працуеш за станком, калі адчуваеш боль у руках, плячах, спіне. Аднак гатовы габелен радуе не толькі вочы, але і душу, дазваляе выказаць сваё стаўленне і да прыроды, і да самога жыцця, палітра якога бясконца разнастайная. Але ў гэтай разнастайнасці хочацца знайсці нешта сваё і толькі сваё...

Побач — дзіўная кераміка Тамары Васюк: аб'ёмна-прасторавыя кампазіцыі "Рэквіем", "Гукі цішыні" і два зусім новыя творы — "Чорны бусел" ды "Альбуць". Увогуле, мастацтва Васюк — гэта трансфармацыя спрадвечных у сучаснае дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва. Пры ўніверсітэце, у эксперыментальнай навукова-творчай лабараторыі, яна адраділа традыцыйныя рамёствы беларусаў, выкарыстоўваючы ў працы старажытныя тэхналогіі абварвання, задымлення і ангабіравання. Лічыць,

што беларуская кераміка не менш старажытная ды тэхналагічна дасканалая, чым, напрыклад, японскае раку ў класічным разуменні. Вось такая глабальная ідэя — ад архаікі да сучаснасці — рухае гэтай вельмі цікавай мастацкай.

У экспазіцыі прыцягваюць увагу акварэлі: філасофскія — Уладзіміра Рынкевіча — і паэтычнага настрою — Рыгора Шаўры. Цікавыя эксперыменты Наталлі Стэльмашонак: камплект упрыгожання князцакага каяна (крышталь, медзь, скура) і "Залаты нацюрморт",

і сёння глядзіцца свежа ды моцна. Праўду кажуць: сапраўднае мастацтва ніколі не старэе. Нават наадварот: цягам часу яно набывае новыя эмацыйна-змястоўныя "штрыхі", якія і робяць твор класікай. Уладзімір Цітавіч выставіў таксама творы больш позняга часу — дыптых "Мы ішлі піць каву", "Краевід" ды іншыя, — але тое палатно застаецца для мяне бліжэй па пачуццях і глыбіні думкі... Адзначу карціны Дзмітрыя Чарамных "На мастку" і "Сярод дахаў", вельмі кантрасныя па палатны Яўгена Ціханова "Ветраны дзень" (пірычны пейзаж) і "Шчасце ёсць" (шчасце — з пункта гледжання сабакі).

Можна шмат сказаць і пра іншыя работы выстаўкі, сярод якіх ёсць, як у любой экспазіцыі, і ўдалыя, і не вельмі, але справа ў дадзеным выпадку не ў гэтым. Галоўнае, як сказана ў прэс-рэлізе, што "сімфанічная разнастайнасць вобразаў твораў аб'ядноўваецца жыццесцвярджалым поглядам на наваколны свет, выяўляе імкненне спасцігнуць сутнасць жыццёвых з'яў ды асэнсаваць гармонію дабрыні і прыгажосці". І гэта сапраўды так.

А яшчэ хачу сказаць вось што. Думаю, студэнтам пашанцавала з такімі настаўнікамі: ім ёсць у каго пераймаць майстэрства і галоўнае — навучыцца самастойна мысліць, разважаць, думаць. Бо на шляху ў вялікае мастацтва гэта самае важнае. Так, талент можа праявіцца ў любым узросце, нават з дзяцінства, але без яго развіцця нічога не атрымаецца. І тут роля разумных настаўнікаў відавочная. Кафедры дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ў гэтым сэнсе пашчасціла. Цягам двух дзесяцігоддзяў (акурат столькі яна працуе на чале з прафесарам Рыгорам Шаўрам) мастакі-настаўнікі выступаюць куратарамі многіх творчых праектаў ды іх суправяджальных праграм, якія ўключаюць у сябе семінары, канферэнцыі, "круглыя сталы" па праблемах народнага і прафесійнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, розныя выстаўкі, у тым ліку групавыя, персанальныя, а таксама сумесныя са студэнтамі, у Мінску, і за мяжой Беларусі — у Літве ды Польшчы. Зразумела, што такія выстаўкі педагогаў, дзе яны здольныя прадэманстраваць сваім вучням уласнае творчае "я", з'яўляюцца каштоўным прыкладам уплыву на працэс фарміравання самастойнай мастакоўскай асобы.

Канешне, хацелася б бацьчыц у гэтай экспазіцыі і работы студэнтаў побач з творами настаўнікаў, але, мусіць, малая выставачная плошча галерэі не дазволіла гэтым разам "ахапіць неабдымнае". Што ж, даўдзецца пачакаць да восені, калі ўніверсітэт будзе адзначаць 40 гадоў з дня заснавання, і, верагодна, мы атрымаем магчымасць у больш прасторным памяшканні пабачыць такую сумесную выстаўку пад умоўнай назвай "Настаўнікі і вучні"... Ну а сённяшняя — "Вясна-2015" — працуе да 16 мая.